

Черняк Роман Євгенович, генеральний директор ПАТ «АвтоКрАЗ», м. Кременчук, info(at)kraz.ua

Дунь Сергій Вікторович, к.т.н., заступник технічного директора з нової техніки ПАТ «АвтоКрАЗ», м. Кременчук, sergey.dun@kraz.ua

Кайдалов Руслан Олегович, к.т.н., доцент, докторант, Національна академія Національної гвардії України, м. Харків, kaidalov.76@ukr.net

ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЯ БРОНЬОВАНИХ АВТОМОБІЛІВ КРАЗ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ВИПРОБУВАНЬ

Публічне акціонерне товариство «АвтоКрАЗ» в лінійці автомобілів, які виробляються на підприємстві, має автомобілі військового призначення. Автомобілі сімейства КрАЗ-6322 (бортовий), КрАЗ-63221 (шасі), КрАЗ-6446 (сідельний тягач) колісної формули бхб та автомобілі сімейства КрАЗ-5233BE (бортовий) та КрАЗ-5233HE (шасі) поставлені на озброєння Збройних Сил України у 2008 р. та 2011 р. відповідно. На протязі багатьох років автомобілі цих моделей поставляються в різні країни та успішно застосовуються у військових та силових відомствах цих країн. Останні два роки досить велика кількість таких автомобілів поставлена до військових підрозділів Збройних Сил, Національної гвардії, Державної прикордонної служби України, де вони виконують задачі, у тому числі і у зоні проведення антитерористичної операції (АТО).

У зв'язку з нагальною потребою в останні роки в ПАТ «АвтоКрАЗ» здійснено проектування, виготовлення та проведено комплекс заводських, експлуатаційних та визначальних відомчих випробування спеціалізованих броньованих автомобілів КрАЗ «Shrek», КрАЗ «Fiona», КрАЗ «Spartan».

Спеціалізовані броньовані автомобілі КрАЗ «Shrek», КрАЗ «Fiona», що створено відповідно на шасі КрАЗ-5233BE колісної формули 4x4 та КрАЗ-6322 колісної формули бхб, призначені для оперативної доставки особового складу військових підрозділів по дорогам з різноманітним покриттям, бездоріжжю та вогневої підтримки військових підрозділів. Рівень захисту спеціалізованих броньованих автомобілів КрАЗ «Shrek», КрАЗ «Fiona» відповідає вимогам стандарту STANAG 4569 по рівню 2. ПАТ «АвтоКрАЗ» на протязі багатьох років поставляє бронеавтомобілі КрАЗ «Shrek» та КрАЗ «Fiona» в деякі іноземні країни, де вони виконують бойові, патрульні та миротворчі задачі.

Спеціалізовані броньовані автомобілі КрАЗ «Spartan», які створено на базі шасі Ford-F550, призначені для патрулювання небезпечних районів, доставки і захисту екіпажу від легкого стрілецького озброєння, від підриву на фугасі. Ці автомобілі пройшли використання у бойових умовах під час їх використання підрозділами Збройних Сил, Національної гвардії та Служби безпеки України. Балістичний захист автомобілів задовольняє вимогам стандарту CEN 6.

Спеціалізовані броньовані автомобілі КрАЗ пройшли визначальні відомчі випробування - КрАЗ «Shrek» та КрАЗ «Fiona» для потреб Збройних

Сил України, КрАЗ «Shrek» та КрАЗ «Spartan» для потреб Міністерства внутрішніх справ, Національної гвардії, Національної поліції, Державної прикордонної служби України. Визначальні відомчі випробування спеціалізованих броньованих автомобілів КрАЗ проводились спільно з броньованими автомобілями інших виробників України. Під час випробувань було підтверджено заявлені технічні характеристики спеціалізованих броньованих автомобілів КрАЗ.

За результатами заводських, визначальних відомчих та експлуатаційних випробувань спеціалізованих броньованих автомобілів КрАЗ фахівцями підприємства в конструкцію автомобілів вносились вдосконалення з метою покращення їх техніко-експлуатаційних та бойових характеристик. Наприклад на бронеавтомобілі КрАЗ «Spartan» проведено підсилення передньої та задньої підвісок, балок переднього та заднього мостів, модернізовано повітряний фільтр з системою впуску, враховано інші зауваження та побажання персоналу, який експлуатує автомобілі.

За результатами випробувань броньованих автомобілів та з метою підвищення технічного рівня цих зразків намічені наступні шляхи у їх модернізації, а саме:

- заміна конструкції рами машин на несучий броньований корпус;
- збільшення потужності силової установки за рахунок застосування гібридного електромеханічного приводу ведучих коліс;
- заміна ресорної підвіски на гідروпневматичну;
- підвищення коефіцієнту бокової жорсткості шин за рахунок застосування їх широко профілю;
- підвищення маневреності машин за рахунок використання комбінованого способу управління поворотом;
- інтелектуалізація управління броньованими автомобілями.